

Klima školy/třídy

-
- dlouhodobý jev sociálně a osobnostně podmíněný,
 - tj. typický pro danou třídu, daného učitele, daný učitelský sbor a to po několik měsíců až let.

Atmosféra

- jev krátkodobý,
- situačně podmíněný,
- může se měnit během vyučovacího dne nebo dokonce během jedné vyučovací hodiny.

Školní klima (Grecmanová):

- specifický projev školního života
- obsahuje celkovou kvalitu prostředí uvnitř školy
- s ekologickými, společenskými, sociálními a kulturními dimenzemi.

Klima třídy (Frasser, Fischer)

- spokojenost ve třídě,
- konflikty,
- soutěživost,
- náročnost učení,
- soudržnost třídy.

Optimální podoba třídního klimatu:

- uvolněné (*bez napětí, úzkosti, strachu, hrozby atd.*)
- přátelské (*dobré vztahy mezi dětmi navzájem a mezi nimi a učitelem*)
- podporující (*žák může počítat s pomocí, radou, podporou sebevědomí*)

-
- cílevědomé (*zaměřené na úkoly a jejich splnění*)
 - pracovní (*klade důraz na aktivitu, činnost, práci na úkolu*)
 - klidné (*respektování pravidel a pořádku, bez chaosu, spěchu*)

Kvalita školy s pozitivním klimatem:

- respekt a úcta mezi všemi skupinami a osobami ve škole a okolo ní (žáci, učitelé, ředitel, rodiče, obec)
- důvěra mezi uvedenými lidmi
- vysoká morálka
- množství rozmanitých příležitostí ve škole pro přijímání, nabývání, získávání

-
- nepřetržitý studijní a společenský růst každého žáka i učitele
 - soudržnost mezi jednotlivci a skupinami
 - obnova a rozvoj školy
 - každodenní starost a péče o vše, co se školou souvisí

Znaky klimatu z hlediska učitelů:

- pracoviště, na kterém u. rád pracuje,
- dobře a adresně učí,
- rád spolupracuje se žáky i rodiči a kolegy
- umožňuje prožívat citový soulad a pocit sounáležitosti s ostatními učiteli,
- úspěch v oboru,

-
- pocit seberealizace,
 - pocit svobody a samostatnosti v práci,
 - radost z pochvaly a uznání, ze spravedlivého ohodnocení,
 - spokojenost s daným stavem, s bezkonfliktní atmosférou.

Znaky z hlediska žáků:

- umožňuje samostatné objevné učení, ze kterého má žák radost
- klade požadavky odpovídající individuálním schopnostem žáka
- podporuje rozvoj osobnosti žáka
- dává žákovi jistotu, že bude akceptován

-
- umožňuje žákovi zažít úspěch
 - je pro žáka organizačně přehledné
 - zprostředkuje žákovi vědomí, že se k němu přistupuje spravedlivě
 - dává žákovi možnost tvořit školu jako vlastní životní prostor a jako takovou ji vnímat

Sokratova přísaha učitele

Jako učitel a vychovatel se zavazují:

- dbát na individuální zvláštnosti každého dítěte a bránit je vůči všemu zlému
- ručit za nepoškození jeho tělesného a duševního vývoje
- dbát na jeho vývoj, naslouchat mu, brát ho vážně
- hledat jeho souhlas ke všemu, co činím s jeho osobou tak, jak bych to činil u dospělých

-
- vykládat zákonitosti jeho vývoje v jeho prospěch a umožnit mu tuto zákonitost akceptovat
 - rozvíjet a akceptovat jeho vlohy - přijmout jeho slabosti a stát při něm při překonávání strachu a viny, zloby a lži, pochyb a nedůvěry, nedůtklivosti a sobectví všude tam, kde to potřebuje

-
- nepodlamovat mu vůli i tehdy, když se zdá jeho jednání nesmyslné, ale pomoci mu ovládnout vůli rozumem
 - připravit ho pro převzetí zodpovědnosti ve společnosti
 - nechat ho poznat, jaký je svět, bez toho, že by ho podrobil

- umožnit mu dozvědět se, co je dobrý život
- dát mu vizi lepšího světa a jistotu, že je možné jí dosáhnout
- učit ho pravdomluvnosti.

Tím se zavazují také,

- starat se podle svých možností o to, aby také následující generace našly svět, ve kterém se vyplatí žít, a aby nebyly zatíženy našimi starostmi a těžkostmi
- zdůvodňovat veřejně svá přesvědčení a činy, vystavit se věcné kritice, svědomitě zkoumat své úsudky
- vystupovat proti všemu, co by bránilo uskutečnění tohoto slibu.

Učitelovo desatero

- Uctívej děti jako sebe sama.
- Neodpírej dítěti nic, co je důležité: prospěšnou práci, zodpovědnost, disponování majetkem a časem, možnost vybrat si přátele.
- Neuč dítě to, o co nemá zájem, nevyvolej svým přístupem nudu.

-
- Nedělej pro dítě nic, aniž by ses ho zeptal.
 - Neodvracej zrak a nebuď lhostejný, když dítě dělá chyby, nemluví pravdu, činí pošetilosti a je kruté.
 - Neodmítej dítěti svou lásku a důvěru, za-jímej se o jeho zármutek, strach a obavy, zvědavost a fantazii.

- Nesnaž se dělat z dítěte někoho jiného, než je, ale pomoz mu stát se jiným, když chce.
- Dej dětem do života druhé „desatero“.

- Pečuj o životní prostředí tak, abys ho jednou mohl dětem beze studu předat.
- Neměl bys mít děti, když si nemůžeš představit, že také ony mohou vést důstojný a vážný život, že dětství je plnohodnotné období samo o sobě (podle Hentiga, 1987).

TAK NE!!!

Když chci Nováka k něčemu donutit, musím na něj trochu dupnout. Radek Steska

Silný proti slabému

- Šikanující děti ve své rodině většinou zažily málo lásky, byly často tělesně trestány, jejich rodiče sami nedovedli dobře zvládat svůj vliv. Dětem se tak dával signál, že agresivní řešení konfliktů je možné.
- K prevenci šikany obecně:
- Výchova dětí k solidaritě. Děti mají mít ve škole zkušenost obce, kde je spravedlivo (kde vládne buď osvícený panovník nebo třeba demokracie...).
- Pěstovat myšlenku solidarity, obětavosti, kamarádství.

- Pěstovat vztah mezi školou a rodiči: dědictví minulosti, kdy se lidé vzájemně ovládali strachem, je třeba napravit a konsolidovat.
- Děti mají poslouchat rodiče, učit se podřizovat autoritě.
- Děti se nemají bát svěřit se se svými problémy rodičům.

Celková strategie výchovy třídního kolektivu:

- orientovat se na outsidersy, děti plaché, odstrčené, nepříjemné, děti, kterým se druzí posmívají.
- takovým dětem je třeba pomoci pozvednout sebevědomí, zapojit je.

Spojenectví učitele se silnými, aby vynikla jeho autorita, je:

- sice častá,
- ale dlouhodobě neudržitelná strategie.

Postup při zjišťování podrobností o průběhu šikany

- Chránit zdroj informací a neprozradit ho.
- Prozradit co nejméně o tom, co nám už je, nebo zejména co nám není známo a nemůžeme to dokázat.
- Promluvit si zvláště s agresorem, obětí, svědky, rodiči.
- Všechny výpovědi pečlivě zaznamenat.

K zamyšlení

„Je pro mě velice těžké, abych na začátku hodinu rozběhl. Moje třída je vždycky hlučná a neklidná a nedokáže se soustředit na to, co říkám. Je to zřejmě mé proto, že mají předtím hodinu fyziky s kolegou Novotným.“

„ Žáci jsou celkem v klidu, když vypracovávají úkoly písemně. Jakmile se ale pustí do provádění praktického úkolu, začnou jančit.“

„Napomínal jsem jednu dívku za to, že
přišla pozdě, a někdo z žáků utrousil
poznámku, kterou jsem neslyšel, načež ta
dívka dostala záchvat smíchu.“

SOCIÁLNÍ DOVEDNOSTI

- **Setrvání u skupiny**
- **Přiměřená síla hlasu**
- **Střídání se**
- **Komunikace bez ponižování druhých**
- **Dovednost žádat o pomoc**
- **Shrnutí názorů skupiny**
- **Kritika myšlenek, ne jejich zastánců**

- **Oslovování jmény**
- **Přispívání vlastními myšlenkami**
- **Chvála**
- **Povzbuzování druhých**
- **Slušnost (prosím nebo děkuji)**
- **Parafrázování**
- **Respektování druhých lidí a jejich majetku**

At' se vám daří!

